

Project Research & Management
t.a.v. ing. N.W.M.G. Sproncken
Postbus 2051
6201 CD MAASTRICHT

ARCADIS NEDERLAND BV
Stationsplein 18d
Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Tel 043 3523 311
Fax 043 3639 961
www.arcadis.nl

Onderwerp:
Monitoring natuurwaarden Bousberg te Landgraaf

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Geachte heer Sproncken,

Maastricht,
26 februari 2008

In 2005 is door ons bureau een uitgebreid natuurwaardenonderzoek en toetsing van natuurwet- en regelgeving uitgevoerd voor de planlocatie Bousberg te Landgraaf (ARCADIS, 2005). Daarbij is zowel getoetst aan de Natuurbeschermingwet 1998 als aan de Flora- en faunawet. Deze toetsing heeft geresulteerd in de constatering onzerzijds dat het woningbouwplan zodanig is vormgegeven dat de (toentertijd) aanwezige beschermde natuurwaarden daardoor niet worden aangetast. Op basis hiervan is tevens geconcludeerd dat er geen ontheffing nodig is vanuit de Flora- en faunawet.

Contactpersoon:
E. Wolfs

Telefoonnummer:
043-3523354

E-mail:
E.H.G.Wolfs
@arcadis.nl

Omdat planten en dieren zich nieuw in het gebied kunnen vestigen of verplaatsen, is het wenselijk om een actueel beeld te hebben van de aanwezige beschermde natuurwaarden. Het Ministerie van LNV hanteert een periode van vijf jaar als richtlijn voor de geldigheid van een natuurwaardenonderzoek. Na deze periode zal het onderzoek geactualiseerd moeten worden. In dit geval heeft de initiatiefnemer er zorgvuldigheidshalve voor gekozen om de natuurwaarden continue te monitoren. Daarbij wordt actief invulling gegeven aan de algemene zorgplicht, artikel 2 van de Flora- en faunawet.

Ons kenmerk:
110501/ZC8/0L3/701359

In 2006 is gestart met het monitoringonderzoek. Daarbij is specifiek gekeken naar het voorkomen van vleermuizen en broedvogels. Het monitoringonderzoek is voortgezet in 2007 met betrekking tot broedvogels. Uiteraard is ook gelet op andere beschermde soorten, zoals in dit geval Eekhoorn, Rode bosmier en Breedbladige wespenorchis.

De monitoringsonderzoeken van het jaar 2006 zijn aan u toegezonden en zijn tevens opgenomen als bijlage 12 ("Resultaten aanvullende veldinventarisaties mei t/m augustus 2006") in Bijlagenboek: deel 2 behorende bij de Ruimtelijke Onderbouwing ex artikel 19, lid 2 WRO Woningbouwontwikkeling De Bousberg, Landgraaf, d.d. 7 juli 2007 (kenmerk 110501/ZC7/2H0/701359).

De afbeelding is een afbeelding van een
vot: ISO 9001, VCA** en SIKB BSL

Handelsregister
9036504

ARCADIS

In 2007 heeft opnieuw natuurmonitoring van het gebied plaatsgevonden. Voor een weergave van de bevindingen wordt verwezen naar de bijlage "Rapportage vogelinventarisatie Bousberg 2007" bij deze brief.

Op basis van de onderzoekresultaten van 2007 en voorgaande onderzoeken kan het volgende geconcludeerd worden:

- Rondom de planlocatie komen diverse beschermde soorten voor, die nog niet eerder waren aangetroffen (Zwarte specht, Koekoek, Rode bosmier). Aangezien ter plaatse geen verstoring of aantasting van leefgebieden plaatsvindt, zijn negatieve effecten uit te sluiten.
- De boom binnen de planlocatie waarin een eekhoornest is aangetroffen wordt niet gekapt. Daarmee vindt geen overtreding plaats van de Flora- en faunawet.
- Een en ander heeft geen consequenties voor de tekst en conclusies zoals omschreven in de ruimtelijke onderbouwing.

Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben dan kunt u hierover contact opnemen met de heer M. Klasberg op telefoonnummer 043-3523357 of de heer E. Wolfs op telefoonnummer 043-3523354.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
ARCADIS Nederland BV

ir. H.C.J.M. Horbach
Teammanager Ruimtelijke Plannen

Bijlagen: - Rapportage vleermuis- en vogelonderzoek Bousberg 2006
- Rapportage vogelinventarisatie Bousberg 2007

ARCADIS

Bijlage Rapportage vleermuis- en vogelonderzoek Bousberg 2006

1. Vleermuizenonderzoek

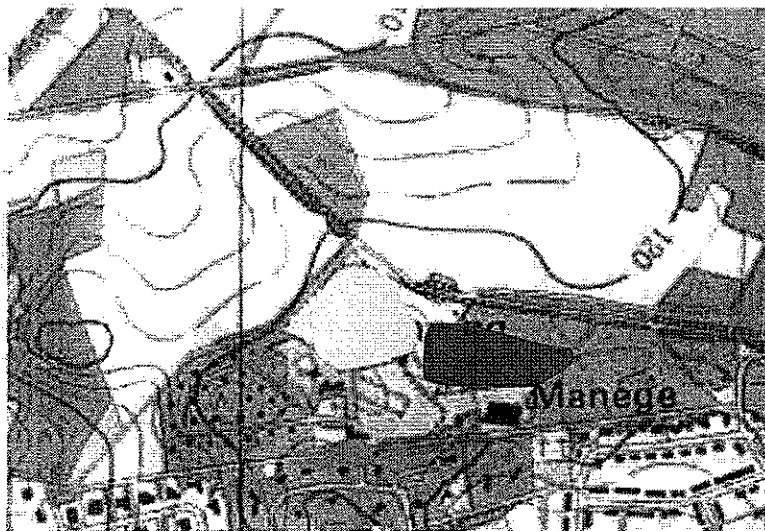
Methodes

Het onderzoeksgebied is in de nachten van 16 op 17 mei, van 6 op 7 juni van 11 op 12 juli en van 14 op 15 augustus onderzocht op het voorkomen van vleermuizen. Vleermuizen werden opgespoord met behulp van een heterodyne detector. Van moeilijk herkenbare soorten zijn op een time expansion bat recorder/detector time opnamen gemaakt, waarvan achteraf op de computer het sonogram is geanalyseerd. De belangrijkste vliegroutes en foerageergebieden werden op deze manier in kaart gebracht. Eventuele kolonieplaatsen werden in kaart gebracht door te zoeken naar zwerpende vleermuizen.

Resultaten

Nacht van 16/17 mei

Aan het begin van de avond vliegen 1 tot 2 grootoorvleermuizen, 2 tot 3 gewone dwergvleermuizen, 2 laatvliegers en 1 rosse vleermuis door het gele gebied. Tevens vliegt hier kortstondig een niet gedetermineerde kleine vleermuisensoort (glijvlucht). De laatvliegers jagen na 22.36 in het rode gebied. Na 1.00 uur jagen zo'n 5 tot 10 gewone dwergvleermuizen door het hele onderzoeksgebied (niet ingetekend). Aan het einde van de nacht vliegen deze in noordoostelijke richting het onderzoeksgebied uit.

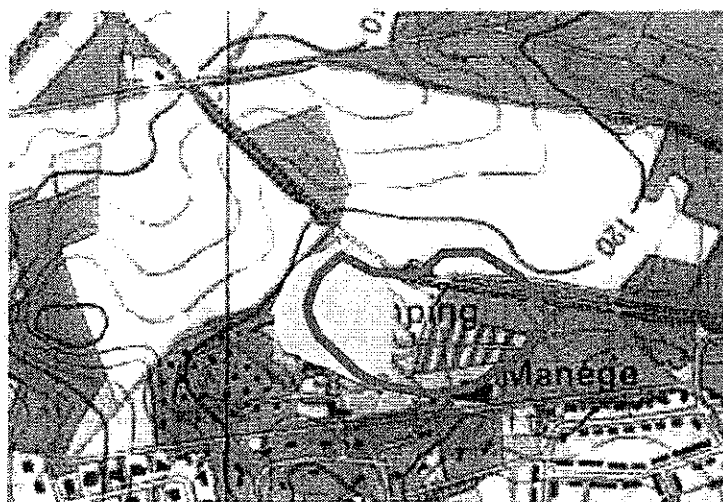

ARCADIS

Nacht van 6/7 juni

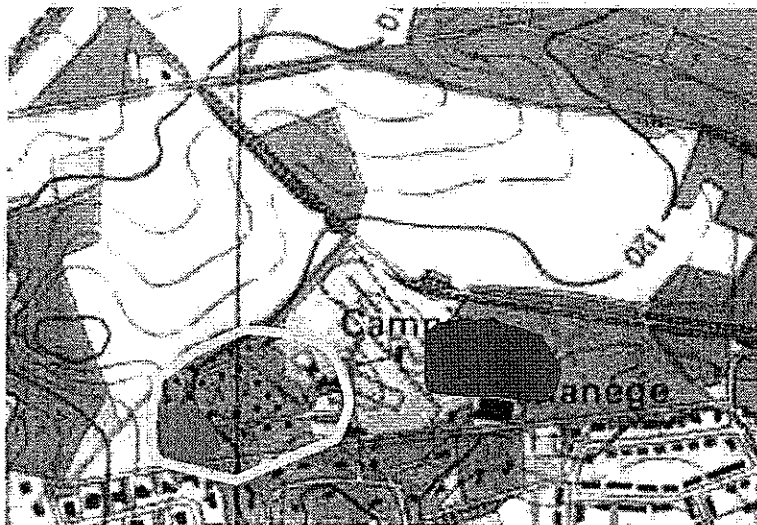
Aan het begin van de avond vliegen vanuit de richting van de manege (ten zuidoosten van het onderzoeksgebied) 5 laatvliegers, 2 grootoorvleermuizen het rood omlijnde gebied in om er ongeveer een half uur tot 3 kwartier lang te jagen. Al deze dieren verdwijnen weer in de richting van de manege.

Aan het begin van de avond jagen tevens zo'n 2 tot 3 gewone dwergvleermuizen in het gele gebied. Na 1.50 verlaten deze het gele gebied en wordt er in het onderzoeksgebied nog sporadisch door een enkele gewone dwergvleermuis gevlogen. Na 2.30 vliegen er geen vleermuizen meer in het onderzoeksgebied, vermoedelijk vanwege de relatief koude nacht.

Nacht van 11/12 juli

Aan het begin van de avond vliegt er vanuit de richting van de manege (ten zuidoosten van het onderzoeksgebied) 1 laatvlieger het rood omlijnde gebied in om er gedurende de eerste helft van de nacht te jagen. Vanuit zuidwestelijke richting vliegen zo'n 5 tot 6 gewone dwergvleermuizen het gele gebied in om er de hele nacht te jagen. Tegen de ochtend wordt er nog door zo'n 2 tot 3 gewone dwergvleermuizen gejaagd in het oranje gebied. Deze dieren verlaten uiteindelijk in zuidwestelijke richting het onderzoeksgebied.

Nacht van 14/15 augustus

Aan het begin van de avond stortregent het. Later in de nacht blijft het regenen en pas vanaf 4.15 wordt het droger. Pas om 4.30 wordt er door 1 gewone dwergvleermuis gejaagd. Dit dier jaagt in het rode gebied en is omstreeks 5.45 weer verdwenen in onbekende richting. In het hele onderzoeksgebied zijn buiten deze waarneming geen andere vleermuizen waargenomen. Waarschijnlijk is de aanhoudende regen hiervan de oorzaak.

2. Vogelonderzoek

Methode

Het voorkomen van vogels is tijdens ochtendbezoeken op 17 mei, 7 juni, 21 juni, 12 juli en tijdens de nachten van 16/17 mei, 6/7 juni en 11/12 juli geïnventariseerd, aan de hand van zang en op zicht. Van alle waargenomen soorten werd de soortnaam genoteerd en van bijzondere soorten, Rode Lijstsoorten en Vogelrichtlijnsoorten werd volgens Van Dijk (2004) het broedterritorium op kaart ingetekend.

Resultaten vogelonderzoek

De volgende vogelsoorten werden in het onderzoeksgebied waargenomen:

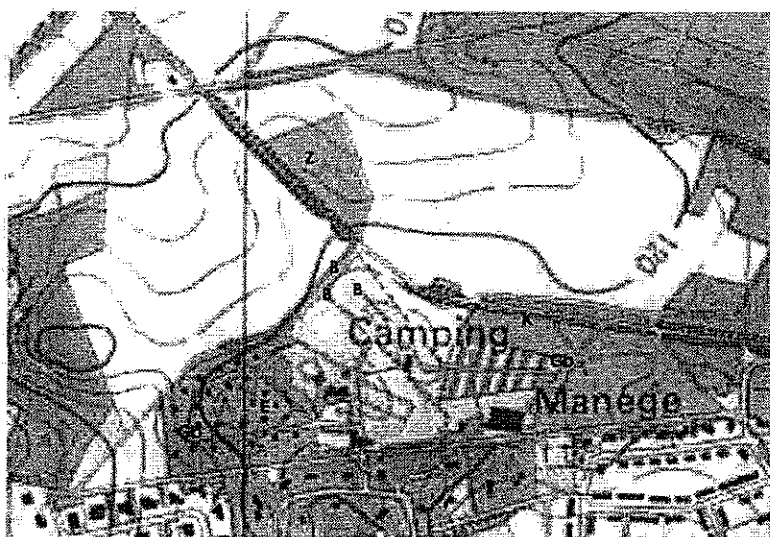
Houtduif, pimpelmees, koolmees, boomkruiper, ekster, merel, roodborst, heggenmus, zwartkop, tuinfluiter, tjiftjaf, vink, spreeuw en turkse tortel.

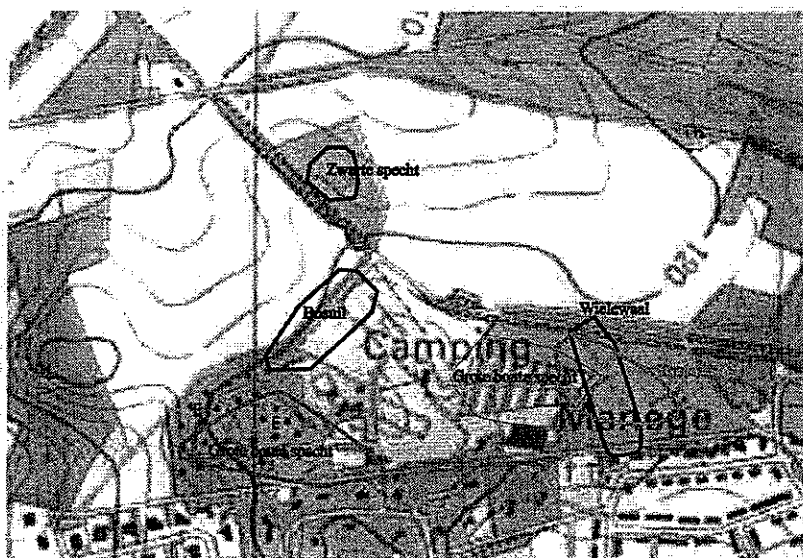
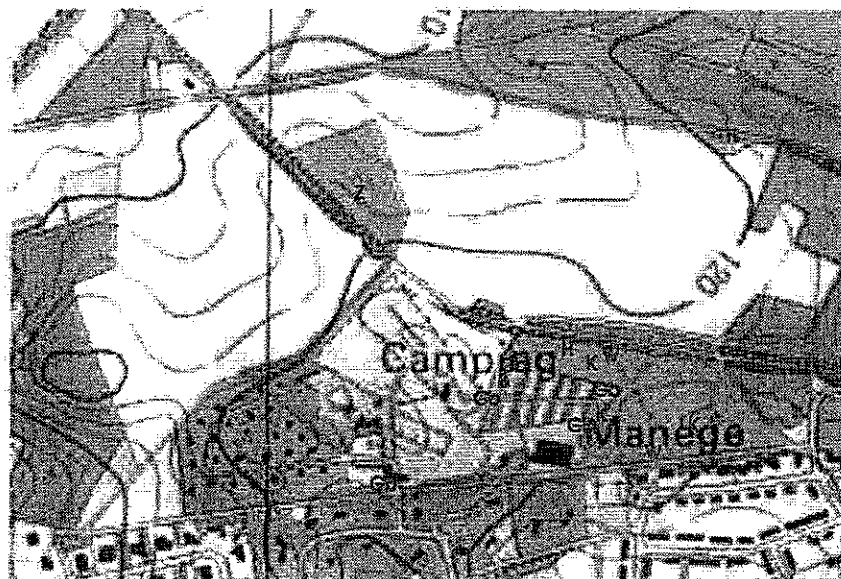
Daarnaast werden de volgende bijzondere vogelsoorten waargenomen: (tussen haakjes het aantal territoria): grote bonte specht (2 territoria), bosuil (1 territorium met 3 jongen), wielewaal (1 territorium), zwarte specht (1 territorium buiten het onderzoeksgebied), havik (onvoldoende waarnemingen voor territorium), koekoek (1 territorium). Op 12 juli werd ten noorden van het onderzoeksgebied een kerkuil waargenomen (geen territorium in het onderzoeksgebied).

ARCADIS

Overige waarnemingen

Op 17 mei en op 21 juni werd een eekhoorn waargenomen (E). Eekhoornnesten zijn er niet gevonden.

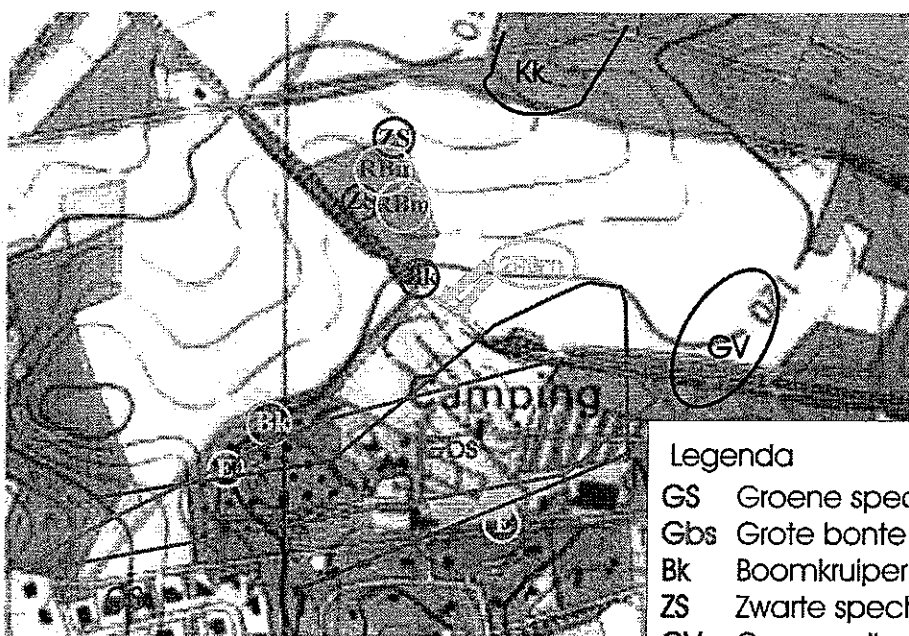

Literatuur

Van Dijk, A.J. 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project. SOVON, Beek-Ubbergen.

Bijlage Rapportage vogelinventarisatie Bousberg 2007

Legenda	
GS	Groene specht
Gbs	Grote bonte specht
Bk	Boomkruiper
ZS	Zwarte specht
GV	Grauwe vliegenvanger
Kk	Koekoek
E	Eekhoornnest
Rb	nest Rode bosmier
SW	Breedbladige wespenorchis

Het voorkomen van vogels is tijdens 5 ochtendbezoeken (13 april, 12 juni, 17 juli en 12 september 2007) in kaart gebracht, aan de hand van zang en op zicht. Van elke waargenomen soort werd de soortnaam genoteerd en van bijzondere soorten, Rode Lijstsoorten en Vogelrichtlijnsoorten werd de locatie op kaart genoteerd. Achteraf is volgens Van Dijk (2004) beoordeeld of er sprake was van een broedterritorium. Van grote bonte specht, groene specht, Grauwe vliegenvanger en koekoek werd het broedterritorium volgens Van Dijk (2004) op kaart ingetekend. De overige omcirkelde letters op de kaart duiden op een bewoond nest, met uitzondering van de zwarte specht: waarschijnlijk was hier slechts een van de 2 gevonden nestbomen als nest in gebruik (omdat beide nestbomen buiten het plangebied vallen is hier geen verdere aandacht aan besteed).

ARCADIS

Naast de vogelsoorten die op kaart zijn ingetekend, zijn de volgende algemene vogelsoorten waargenomen:

Zanglijster, koolmees, pimpelmees, zwarte mees, boomklever, winterkoning, vink, merel, Turkse tortel, houtduif, roodborst, zwarte kraai, gaai, kauw, tjiftjaf, zwartkop, fitis, goudhaan, tuinfluiter en wilde eend.

Literatuur

- Dijk A.J. van. 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project (Broedvogelinventarisatie in proefvlakken). SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.